

คำนำ (ครั้งที่ ๕)

(Preface)

ตำราการนวดไทย เล่ม ๑ ฉบับปรับปรุงครั้งที่ ๕ พ.ศ. ๒๕๕๕ เล่มนี้ โครงการฟื้นฟูการนวดไทย มูลนิธิสาธารณสุขกับการพัฒนา มูลนิธิพัฒนาการแพทย์แผนไทย และคณะ ได้ปรับปรุงเนื้อหาในวิชาต่าง ๆ ครั้งใหญ่ (ในวาระครบรอบ ๓๑ ปี แห่งการฟื้นฟูการนวดไทย) เพื่อให้สอดคล้องกับ ความรู้ที่เพิ่มขึ้นจาก ประสบการณ์จริงและงานวิจัยการนวดไทยที่เกี่ยวข้อง, การประกาศใช้ พระราชบัญญัติวิชาชีพการแพทย์แผนไทย พ.ศ. ๒๕๕๖ และการนำไปใช้เป็นตำราประกอบการเรียนการสอนตาม "หลักสูตรการประกอบโรคศิลปะสาขาการแพทย์แผนไทย ประเภทการนวดไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ (หลักสูตรวิชาชีพการนวดไทย)" โดยผู้เรียนต้องผ่านการศึกษา "ชุดความรู้ หลักพื้นฐานการนวดไทย" และ "ร่างกายของเรา" มาก่อนจึงมาฝึกอบรมตาม ตำราการนวดไทย เล่ม ๑ ได้อย่างเป็นระบบ

เนื้อหาที่มีการปรับปรุงมากที่สุดคือ บทที่ ๑ ประวัติการนวดไทย ซึ่งได้เขียนขึ้นใหม่อย่างละเอียด โดยรวบรวมจากหลักฐานที่มีอยู่ทั้งหมดจากการทำงาน โครงการฟื้นฟูการนวดไทยในช่วง ๓๐ ปีที่ผ่านมา เพื่อให้มีให้ข้อเท็จจริงต่าง ๆ สูญหายไปพร้อมกับกาลเวลา ส่วนเนื้อหาในบทที่ ๒ องค์ความรู้และการประยุกต์ใช้การนวดไทย ได้เขียนขยายความทั้งบท มีการทบทวนงานวิจัย และประมวลการใช้ประโยชน์จากการนวดไทยในยุคปัจจุบันให้ทันสมัยมากขึ้น ส่วนบทที่ ๔ กฎหมายกับวิชาชีพการนวดไทย ได้นำเสนอสาระสำคัญของพระราชบัญญัติวิชาชีพการแพทย์แผนไทย พ.ศ. ๒๕๕๖ ซึ่งตราขึ้นเพื่อควบคุม และส่งเสริมการประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทย และการประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทยประยุกต์แทนพระราชบัญญัติการประกอบโรคศิลปะ พ.ศ. ๒๕๔๒

บทที่ ๕ ว่าด้วยทฤษฎีการแพทย์แผนไทย ได้เขียนขยายความจากเนื้อหาเดิม โดยนำเสนอเนื้อหาความรู้จากคัมภีร์ทางพุทธศาสนาที่เป็นรากฐานของทฤษฎีการแพทย์แผนไทย โดยเฉพาะกำเนิดชีวิต ชั้น ๕ ธาตุ ๖ และเหตุแห่งความเจ็บป่วยและให้ความสำคัญกับตรีธาตุซึ่งใช้ในการอธิบายสมุฏฐานตามคัมภีร์สมุฏฐานวินิจฉัยและคัมภีร์วโรคสาร

ส่วนเนื้อหาที่เกี่ยวกับการนวดไทย ได้ปรับปรุงเนื้อหาของบทที่ ๗ การนวดไทยบำบัด ๑ โดยเพิ่มความรู้เกี่ยวกับอาการปวด โรคและความเจ็บป่วยที่สามารถใช้การนวดไทยบำบัดได้ให้มีความชัดเจนขึ้น ทั้งความหมาย สาเหตุ อาการ การซักถามและตรวจร่างกาย ข้อควรระวัง ทำบริหาร ข้อแนะนำ และการนวด

บำบัด นอกจากนี้ยังได้เพิ่มเนื้อหา การนวดแก้ไหล่ติด และการนวดแก้ปวดสะโพก สลักเพชร ซึ่งเป็นอาการปวดและติดขัดที่พบได้บ่อยในเวชปฏิบัติการนวดไทย

เนื้อหาในบทอื่น ๆ ที่เหลือได้ปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมเช่นเดียวกัน แต่ไม่มากเท่ากับที่กล่าวมาข้างต้น ส่วนในด้านภาพประกอบและการจัดรูปเล่ม ได้ปรับปรุงภาพประกอบบางภาพ และเขียนภาพประกอบเพิ่มเติมอีกหลายภาพ และได้จัดรูปเล่มออกแบบปกใหม่ทั้งหมด จึงนับได้ว่า ตำราการนวดไทย เล่ม ๑ ฉบับปรับปรุงครั้งที่ ๕ พ.ศ. ๒๕๕๕ เล่มนี้ มีการปรับปรุงครั้งใหญ่ทั้งเนื้อหาและรูปแบบ

เพื่อสร้างความเข้าใจภาพรวมของเนื้อหาในบทต่าง ๆ ว่าสอดคล้องกับรายวิชาใดในหลักสูตรวิชาชีพการนวดไทยและหลักสูตรผู้ช่วยแพทย์แผนไทย จึงทำตารางเปรียบเทียบรายวิชาไว้ดังนี้

เนื้อหาในตำราการนวดไทย เล่ม ๑ ฉบับปรับปรุงครั้งที่ ๕ พ.ศ. ๒๕๕๕	หลักสูตรวิชาชีพการนวดไทย	หลักสูตรผู้ช่วยแพทย์แผนไทย
บทที่ ๑ ประวัติและพัฒนาการของการนวดไทย บทที่ ๒ องค์ความรู้และการประยุกต์ใช้การนวดไทย	วิชาทฤษฎีการนวดไทย	วิชาประวัติ องค์ความรู้ และการประยุกต์ใช้การนวดไทย
บทที่ ๓ จริยธรรมแห่งวิชาชีพการนวดไทย บทที่ ๔ กฎหมายกับวิชาชีพการนวดไทย	วิชาจรรยาบรรณวิชาชีพและกฎหมาย	วิชากฎหมายวิชาชีพ
บทที่ ๕ ทฤษฎีการแพทย์แผนไทย	วิชาทฤษฎีการแพทย์แผนไทย	วิชาทฤษฎีการแพทย์แผนไทย
บทที่ ๖ ศิลปการนวดไทยเพื่อส่งเสริมสุขภาพ (๕๕ ท่า)	วิชาการนวดไทยเพื่อสร้างเสริมสุขภาพ	วิชาการนวดไทยเพื่อส่งเสริมสุขภาพ
บทที่ ๗ การนวดไทยบำบัด ๑	วิชาการนวดไทยบำบัด ๑	วิชาการนวดไทยบำบัด ๑
บทที่ ๘ การบันทึกเวชปฏิบัติการนวดไทย	หมวดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	หมวดการฝึกงานภาคสนาม
บทที่ ๙ เส้นประธานสิบ บทที่ ๑๐ ภาพเส้นประธานสิบจากแผนนวด ศิลาจารึกพระเชตุพนฯ บทที่ ๑๑ กล่าวเส้นสิบ ตำราโรคนิทาน คำฉันท์ ๑๑ บทที่ ๑๒ ภาพเส้นประธานสิบ	วิชาทฤษฎีการนวดไทย	วิชาเส้นประธานสิบ

จากคัมภีร์แผนนวด ฉบับวัดสุวรรณ ราม บทที่ ๑๓ เส้นประธานสิบ จากคัมภีร์แผนนวดฉบับหลวง รัชกาล ที่ ๕		
บทที่ ๑๔ เกสัชกรรมไทยเบื้องต้น	วิชาเกสัชกรรมไทยเบื้องต้น	วิชาเกสัชกรรมไทย เบื้องต้น

คณะผู้จัดทำหวังว่า ตำราการนวดไทยเล่มนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อนักศึกษาผู้มุ่งมั่นตั้งใจจะพัฒนาตน เป็น "ผู้ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทย ด้านการนวดไทย" ตามที่กฎหมายบัญญัติ และมีส่วนในการ สร้างแรงบันดาลใจให้นักวิชาการด้านนี้ทำการศึกษาค้นคว้า พัฒนาศาสตร์และศิลป์แห่งการนวดไทยให้ เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น เพื่อให้ประเทศไทยสามารถใช้ภูมิปัญญาไทยเพื่อการพึ่งตนเองด้านสุขภาพที่เข้มแข็งและ ยั่งยืนยิ่ง ๆ ขึ้นไป อันสอดคล้องกับมติการประชุมสมัชชาสุขภาพแห่งชาติครั้งที่ ๒ ปี พ.ศ. ๒๕๕๒ ที่ให้ สนับสนุน "การพัฒนาการแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้าน และการแพทย์ทางเลือก ให้เป็นระบบบริการ สุขภาพหลักของประเทศคู่ขนานกับการแพทย์แผนปัจจุบัน"

มูลนิธิสาธารณสุขกับการพัฒนา และมูลนิธิพัฒนาการแพทย์แผนไทย ขอขอบคุณวิทยากรฝ่ายการ นวดไทยที่กรุณาร่วมใจกันถอดประสบการณ์ให้เป็นองค์ความรู้ที่สามารถปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม ฝ่าย การแพทย์แผนปัจจุบัน และกลุ่มงานสนับสนุนระบบบริการที่บ้านและการแพทย์แผนไทย สำนักสนับสนุน ระบบบริการปฐมภูมิ สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) ที่เอื้อเพื่อข้อมูลเป็นอย่างดี รวมทั้ง นายแพทย์วิชัย โชควิวัฒน์ ผู้เป็นกัลยาณมิตรแห่งการพัฒนาการแพทย์แผนไทย ที่มีน้ำใจเขียนคำนิยาม เพื่อ ร่วมกันสร้างมรดกทางภูมิปัญญาไทยให้คนรุ่นหลังได้สืบทอดต่อไป

คณะผู้จัดทำขอขอบคุณทีมงานเบื้องหลังทุกท่าน ที่ให้คำปรึกษา ประสานงานและช่วยเหลือจนงาน สำเร็จลุล่วง

(ภก.ดร.ยงศักดิ์ ตันติปิฎก)

จันทร์ ๑๔ มีนาคม ๒๕๕๕